

پیش بینی تصویر بدن و سطوح خود انتقادی بر مبنای طرحواره های ناسازگار اولیه

راضیه حسینی^۱، دکتر کریم افشاری نیا^۲

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۲. استاد یار گروه روانشناسی بالینی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: هدف این پژوهش پیش بینی تصویر بدن و سطوح خودانتقادی بر مبنای طرحواره‌های ناسازگار اولیه دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد کرمانشاه که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بود.

روش شناسی: جامعه ی آماری مشتمل بر دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد کرمانشاه که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ مشغول تحصیل می باشد. حجم نمونه مورد پژوهش ۲۰۰ دانشجوی بود که با روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. از پرسشنامه روابط چند بعدی بدن-خود^۱ (کش، ۱۹۹۰) پرسشنامه طرحواره ناسازگار یانگ، و پرسشنامه مقیاس سطوح خودانتقاد^۲ (تامپسون و زوروف ۲۰۰۴)، برای گردآوری داده ها استفاده شد.

نتایج: نتایج ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون نشان داد بین طرحواره های ناسازگار اولیه با تصویر بدن و خود انتقاد گری در دانشجویان متاهل رابطه منفی وجود دارد. طرحواره های ناسازگار اولیه یکی از مهمترین پیش بین های تصویر بدن و خود انتقاد گری است.

نتیجه گیری: حضور طرحواره های شناختی ناسازگار ممکن است بین افرادی که از تصویر بدن و خود راضی هستند و آنهایی که از تصویر بدن و خود رضایت کمی دارند تمایز ایجاد کند. وجود دیدگاههای بدبینانه نسبت به تصویر بدن و خود، موجب فراخوانی هیجانات منفی شده و به کاهش توان مقابله شخص با افکار منفی منجر می شود. بروز چنین حالتی در نهایت تصویر بدن و خود منفی در فرد را به دنبال خواهد داشت.

واژگان کلیدی: تصویر بدن، سطوح خودانتقادی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه

ارجاع: حسینی راضیه، افشاری نیا کریم، پیش بینی تصویر بدن و سطوح خودانتقادی بر مبنای طرحواره‌های ناسازگار اولیه دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد کرمانشاه، مجله علوم حرکتی و رفتاری، دوره اول، شماره دوم، پاییز ۱۳۹۷، صفحات ۱۳۹-۱۴۲

^۱ MBSRQ

^۲ LOSC

۱. مقدمه

است که با احساس حقارت شدید، احساس گناه، بی‌ارزشی و احساس شکست در مطابقت با معیارهای مورد انتظار مشخص می‌شود. خود انتقادی به عنوان داشتن انتظارات بالا از خود و تلاش برای پیشرفت تعریف شده است. افراد خودانتقادگر هنگام روبرو شدن با مانع در راه رسیدن به اهدافشان، بسیار آسیب‌پذیر می‌شوند و مستعد تجربه افسردگی هستند. خود انتقادی بر پایه میزان درون فکنی معیار عمل، در یک پیوستار قرار می‌گیرد؛ در یک انتهای این پیوستار، نوعی از خود انتقادی وجود دارد که بر استانداردهای به نسبت بیرونی متکی است و در انتهای دیگر آن نوعی از خود انتقادی، که مستلزم استانداردهای درونی است. خود انتقادی مقایسه‌ای^۷ به صورت دید منفی نسبت به خود، به سبب مقایسه خود با دیگران تعریف شده است. در این سطح، تمرکز بر مقایسه نامناسب خود با دیگرانی است که برتر، متخاصم و منتقد به نظر می‌رسند، و در نهایت به نارضایتی و ناراحتی از مواجهه و ارزیابی شدن توسط دیگران منجر می‌شود. خود انتقادی درونی شده به صورت دید منفی نسبت به خود، به سبب مقایسه خود با دیگران تعریف شده است. یانگ با بسط رفتار درمانی شناختی طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه را مطرح ساخت. به اعتقاد بک طرح‌واره ساختاری شناختی است برای گزینش، رمزگردانی و ارزیابی محرک‌هایی که بر ارگانیزم اثر می‌گذارند. بر اساس نظریه طرح‌واره تجارب اولیه کودکی منجر به شکل‌گیری باورهای بنیادین در خصوص خود، دیگران و دنیا می‌شود. یانگ مطرح ساخت که موقعیت‌ها و تجارب ناخوشایند زندگی باعث می‌شود که این باورهای بنیادی

انسان موجودی اجتماعی و نیازمند برقراری ارتباط با دیگران است، به گونه‌ای که بسیاری از نیازهای متعالی و شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌هایش از طریق تعامل بین فردی و ارتباطات اجتماعی ارضا شد به فعل در می‌آید (یوسفی، ۱۳۹۳). اما برقراری این ارتباط برای همه به راحتی ممکن نیست و عواملی مانند: کمبود اعتماد به نفس، ارزیابی دیگران در مورد فرد، ترس از طرد شدن و انتقاد یا عوامل دیگر سبب می‌شود افراد در موقعیت‌های اجتماعی احساس اضطراب کنند. این اضطراب در حالت شدید به اختلالی به نام اضطراب یا هراس اجتماعی^۴ تبدیل می‌شود. افراد دچار اختلال اضطراب اجتماعی از اینکه در موقعیت‌های اجتماعی مورد بررسی و ارزیابی دیگران قرار گیرند، واهمه داشته و ممکن است به صورت خجالت‌آور یا تحقیرآمیز رفتار کنند. این افراد به خاطر ترس، دوری کرده و یا با ناراحتی زیاد آن را تحمل می‌کنند. مؤلفه‌های متعددی در تبیین اختلال اضطراب اجتماعی مطرح شده‌اند. یکی از این متغیرها، نگرانی از تصویر بدنی بوده، تصویر از بدن^۵ یک تصویر ذهنی است که هر فرد از اندازه و شکل بدن خود دارد و نیز احساسی است که فرد نسبت به تک‌تک و کل اعضای بدنش دارد. تصویر ذهنی از بدن خود، نگرانی تکاملی مهم در نوجوانان و جوانان می‌باشد. در این دوران تحولات روان‌شناختی و اجتماعی مهمی اتفاق می‌افتد. به ویژه در دانشجویان که در ارتباط با ظاهر جسمی خود، تحت فشارهای اجتماعی زیادی قرار دارند. تصویر ذهنی را به عنوان تصویری که فرد در ذهن خود از سایز، ظاهر و شکل کلی بدن دارد و احساس وی در مورد این ویژگی تعریف نموده است (کاظمی، ۱۳۹۰). خود انتقادی^۶ از دیگر متغیرهایی

^۴ Social anxiety^۵ Body image^۶ Self-Criticism^۷ Comparative Self-Criticism: CSC

ن ناسازگاری، بد عملکرد، نافذ و رنج آور

شوند (موسوی، قربانی، طباطبایی، ۱۳۹۳). از جمله سازه های مهم و جدید که بررسی سبک پردازش شناختی و نحوه اثرگذاری آن بر پردازش هیجانی در انسان می پردازد. سازه طرح واره های ناسازگار، الگوی های هیجانی و شناختی خود آسیب رسان در فرد هستند که در ابتدای رشد و تحول در ذهن شکل گرفته و در مسیر زندگی تکرار می شوند (یانگ^۱، ۱۹۹۹). ژرف ترین ساختارهای شناختی طرح واره ها هستند، طرح واره ها در رویارویی با محرک های جدید بر پایه ساختار پیشین خود، اطلاعات به دست آمده را سرند، رمزگردانی و ارزیابی می کنند، و بدین ترتیب بر نوع نگرش افراد نسبت به خود و جهان پیرامونش تأثیر می گذارد (جکوبین^۲، ۱۹۹۷). یانگ آن دسته از طرح واره های را که به رشد و شکل گیری مشکلات روان شناختی می انجامد، طرح واره های ناسازگاران اولیه می نامند. این طرح واره ها الگوهای شناختی و هیجانی خود آسیب رسانی هستند که از جریان اولیه رشد آغاز شده و در طول زندگی تداوم می یابند (یانگ و مک گین، ۲۰۰۳). این طرح واره ها در عمیق ترین سطح شناخت، معمولاً بیرون از سطح آگاهی عمل می کنند و فرد را به لحاظ روان شناختی نسبت به ایجاد آشفتگی هایی چون افسردگی، اضطراب، ارتباطات ناکارآمد، اعتیاد و اختلالات روان تنی آسیب پذیر می سازند. طرح واره ها نیز بنیادهای شناختی فرد را تشکیل داده و می توانند رفتارهای فرد را شکل داده و به آن سمت و سو دهند، لذا می توان بین طرح واره های ناسازگار اولیه به عنوان بخش زیرین و سخت شناخت های افراد که اغلب در دوره های تحولی رشد شکل گرفته اند، با رفتارهای ناسازگاران در مقاطع بعدی رشد افراد، رابطه برقرار نمود (یوسف نژاد، پیوسته، ۱۳۹۰). طرح واره ها از جمله علل فردی و روان شناختی است که در مطالعه ای وابستگی به مواد از اهمیت ویژه ای برخوردارند، طرح واره ها موجب سوگیری در تفسیرهای فرد از رویدادها شده و این سوگیری ها خود را به صورت نگرش های

تحریف شده، گمانه های نادرست، اهداف و چشم داشت های غیرواقعی بینانه نشان می دهند، طرح واره های ناسازگار اولیه، الگوها یا درون مایه های عمیق و فراگیری هستند که به رابطه ی فرد با خود یا دیگران ارتباط دارند و به شدت ناکارآمد هستند (کبودی، سلیمی، کاوسی، ۱۳۹۵). یانگ مجموعه ای از طرح واره ها را گردآوری نموده که به آنها طرح واره های ناسازگار اولیه می گویند. یانگ این طرح واره ها را به شرح ذیل می نامد: (رهاشدگی^۳، بی اعتمادی بد رفتاری^۴، محرومیت هیجانی^۵، نارسایی/ بی مهری^۶، گوشه گیری اجتماعی/ بیگانگی^۷، وابستگی بی کفایتی عملی^۸، آسیب پذیری نسبت به زیان یا بیماری^۹، گرفتاری^{۱۰}، شکست پیشرفت^{۱۱}، استحقاق/ بزرگ منشی^{۱۲}، خویشتن داری و خود انضباطی ناکافی^{۱۳}، اطاعت: احساس اجبار نسبت به واگذاری افراطی کنترل خود به دیگران^{۱۴}، ایثار: تمرکز افراطی بر ارضای نیازهای دیگران در زندگی روزمره، تاییدات/ جلب توجه^{۱۵}، نگرانی/ بدبینی^{۱۶}: تمرکز عمیق بر جنبه های منفی زندگی، بازداری هیجانی^{۱۷}: بازداری افراطی رفتاری، احساسات و ارتباطات خودانگیخته، معیارهای سرسختانه^{۱۸}: کوشش بسیار کند، خودتنبیهی^{۱۹}). به اعتقاد یانگ برخی از این طرح واره ها که حاصل تجارب ناگوار دوران کودکی هستند ممکن است هسته ی اصلی اختلالات شخصیت، مشکلات منش شناختی خفیف تر و

^۳ Abandonment

^۴ Mistrut/Abuse

^۵ Emotional Deprivation

^۶ Defectiveness/Un lovability

^۷ Social Isolation/Alienation

^۸ Impaired Autonomy and Performance

^۹ Vulnerability to Harm or Illness

^{۱۰} Enmeshment

^{۱۱} Failure to Achieve

^{۱۲} Entitlement/Superiority

^{۱۳} Insufficient Self-discipline

^{۱۴} Subjugation

^{۱۵} Admiration/Recognition-Seeking

^{۱۶} Pessimism/Worry

^{۱۷} Emotional Inhibition

^{۱۸} Unrelenting Standard

^{۱۹} Self-punitivness

^۱ Young

^۲ Jacquin

است. این پرسشنامه یک آزمون ۴۶ سؤالی است. سؤال‌های آزمون شش بعد روابط بدن- خود شامل ارزشیابی قیافه، جهت‌گیری قیافه، ارزشیابی تناسب اندام، جهت‌گیری تناسب اندام، وزن ذهنی و رضایت بدنی را بر حسب مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (۱ = کاملاً مخالف تا ۵ = کاملاً موافق) می‌سنجد. این پرسشنامه دارای نمرات وارونه سوالات متنوع و شش زیر مقیاس است. مشخصه‌های روانسنجی روابط چند بعدی بدن- خود در پژوهش‌های داخلی و خارجی مورد تایید قرار گرفته است. از جمله در پژوهش کش (۱۹۹۴) همسانی درونی همه زیر مقیاس‌های رضایت از قسمت‌های مختلف بدن با آلفای کرونباخ ۰/۷۷ و پایایی ۰/۸۶ بود. همچنین در پژوهش رایگان، شعیری (۱۳۸۵) از طریق پایایی بازآزمون و آلفای کرونباخ ۰/۸۸ / پایایی ۰/۸۱ گزارش کردند. پرسشنامه طرحواره ناسازگار یانگ: پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه (فرم کوتاه) یک پرسشنامه ۷۵ آیتمی که توسط یانگ (۱۹۸۸)، نقل از لطفی و همکاران، (۱۳۸۶) برای ارزیابی پانزده طرحواره ناسازگار اولیه ساخته شد. این پانزده طرحواره عبارتند از: ۱- محرومیت هیجانی، ۲- طرد/رهاشدگی، ۳- بی‌اعتمادی/بدرفتاری، ۴- انزوای اجتماعی، ۵- نقص/شرم، ۶- شکست، ۷- وابستگی/بی‌کفایتی، ۸- آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، ۹- گرفتاری/در دام افتادگی، ۱۰- اطاعت، ۱۱- ایثار، ۱۲- بازداری هیجانی، ۱۳- معیارهای نامنعطف، ۱۴- استحقاق و ۱۵- خویشتن‌داری و خود انضباطی ناکافی. این ۱۵ طرحواره در درون ۵ حوزه مطابق با حوزه‌های تحولی اولیه قرار می‌گیرند. که برای پاسخ خود از یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای استفاده کنند. اشمیت و همکاران، (۱۹۹۵) نقل از مودب، (۱۳۹۰). روایی این ابزار در پژوهش آفایوسفی و لی پور (۱۳۸۹) مورد بررسی قرار گرفت و تأیید شد در این تحقیق نیز اعتبار مجدد آن با استفاده از آلفای کرونباخ پس از اجرای آن در این تحقیق ۰/۸۸ مشاهده شد نتایج اولین پژوهش جامع راجع به ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه طرح‌واره یانگ، که توسط اسمیت، جوینر، یانگ و تلج (۱۹۹۴) انجام شد، نشان داد که برای هر طرح‌واره ناسازگار اولیه، ضریب آلفایی ۰/۸۸ / بدست آمد و ضریب آزمون - بازآزمون در جمعیت غیربالینی بین ۰/۵۹ تا ۰/۸۹ بود. خرده‌مقیاس‌های اولیه پایایی آزمون - بازآزمون و ثبات درونی بالایی نشان دادند. پرسشنامه

بسیاری از اختلالات مزمن محور یک قرار گیرند. طرح‌واره‌ی درمانی می‌تواند درمان انتخابی برای بسیاری از اختلالات محور یک و دو و بیماران با مشکلات منش شناختی دیرپا باشد. علاوه بر آن برای درمان مجرمان جنایی و هم‌چنین درمان و پیشگیری از عود در بین مصرف‌کنندگان مواد نیز گزینه‌ی مناسبی است (لطفی، ۱۳۸۵). بنابراین سوال کلی پژوهش این است که آیا طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه توان پیش‌بینی تصویر بدن و سطوح خودانتقادی دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد را دارد.

۲. روش‌شناسی

۱.۲. جامعه‌ی و نمونه‌آماري

جامعه‌ی آماری مشتمل بر دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی کرمانشاه که در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ مشغول تحصیل می‌باشد. در این پژوهش نمونه‌گیری به صورت تصادفی خوشه‌ای است و نمونه‌ی پژوهش دانشجویان متاهل دانشگاه آزاد اسلامی در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ می‌باشد. با توجه به جدول مورگان تعداد نمونه‌های پژوهش یک گروه ۲۰۰ نفری به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای است. به صورتی که از مجموع دانشکده‌ها ۱ دانشکده و از گروه‌های آموزشی هم ۴ گروه به صورت تصادفی انتخاب شدند و از هر گروه هم ۴ کلاس و از هر کلاس هم به صورت تصادفی تعدادی دانش‌آموز انتخاب شد و سپس آزمون‌های مربوطه روی آنها انجام گرفت.

۲.۲. ابزار پژوهش

پرسشنامه روابط چند بعدی بدن- خود^۱: پرسشنامه روابط چند بعدی بدن- خود، از جمله ابزارهای مناسب برای سنجش تصویر بدنی است. پرسشنامه روابط چند بعدی بدن- خود، توسط کش در سال ۱۹۹۰ ساخته شده است. یکی از روش‌های سنجش بدگویی از تصویر بدن استفاده از پرسشنامه روابط چند بعدی بدن- خود

^۱ MBSRQ

جدول شماره ۱۰. معیارهای آماری طرحواره ناسازگار اولیه را نشان می دهد.

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد
بریدگی و طرد	۵۲/۵۱	۱۵/۸۸	۲۰۰
خودگردانی و عملکرد مختل	۴۰/۲۸	۱۰/۶۶	۲۰۰
محدویت های مختل	۲۸/۱۱	۷/۱۵	۲۰۰
حوزه جهت مندی	۲۶/۳۲	۶/۹۲	۲۰۰
گوش به زنگی بیش از حد و بازداری	۳۰/۴۲	۷/۵۵	۲۰۰
کل طرح واره ها	۱۷۷/۴۶	۳۴/۶۶	۲۰۰

جدول شماره ۲۰. معیارهای آماری تصویر بدن را نشان می دهد.

متغیر	میانگین	انحراف معیار	تعداد
ارزشیابی قیافه	۲۲/۹۸	۴/۷۳	۲۰۰
جهت گیری ی قیافه	۴۷/۰۲	۶/۷۳	۲۰۰
ارزشیابی تناسب اندام	۱۱/۶۸	۴/۷۳	۲۰۰
جهت گیری ی تناسب اندام	۴۳/۱۴	۷/۶۴	۲۰۰
وزن ذهنی و رضایت بدنی	۵/۹۹	۱/۶۷	۲۰۰
نمره کلی تصویر بدنی	۱۲۹/۷۹	۱۲/۸۶	۲۰۰

در جدول شماره ۲۰ میانگین و انحراف معیار تصویر بدن و ابعاد آن محاسبه و ارائه شده است. با توجه به نتایج ارائه شده در جدول ۲ مشخص شده است که در بین ابعاد تصویر بدن، بیشترین میانگین با مقدار ۴۷/۰۲ و انحراف معیار ۶/۷۳ مربوط به جهت گیری قیافه می باشد و کمترین میانگین با مقدار ۵/۹۹ و

مقیاس سطوح خودانتقادی: مقیاس سطوح خودانتقادی^۱ به عنوان مفهوم خودانتقادی دو بعدی به وسیله تامپسون و زوروف (۲۰۰۴) تهیه شده است. این مقیاس دو سطح خود انتقادی را که عبارتند از خودانتقادی مقایسه ای و خودانتقادی درونی شده اندازه گیری می کند. مقیاس سطوح خودانتقادی شامل ۲۲ آیتم است که بر روی یک مقیاس ۷ گزینه ای است که از دامنه ۱ به شدت مخالف تا دامنه ۷ به شدت موافق اندازه گیری می شود. این پرسشنامه در ایران در پژوهش های متعددی استفاده شده است. پرویزی فرد و همکاران، (۱۳۸۰) در پژوهش رجیبی و کارجوسمایی (۱۳۹۱) روایی مقیاس با اجرا بر روی ۴۶۸ دانشجوی و با روش تحلیل عوامل و ضریب همبستگی گویه ها با نمره کل مطلوب بوده است. همچنین پایایی مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برآورد شده است. در این تحقیق نیز اعتبار مجدد آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۱ مشاهده شد.

۳.۲. روش گردآوری داده ها
روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی می باشد، که از نظر هدف کاربردی می باشد.

۴.۲. تحلیل داده

به منظور بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه و تصویر بدن و خود انتقادی از آزمون همبستگی استفاده گردید و برای ارزیابی سهم طرحواره های ناسازگار اولیه و حوزه های آن در پیش بینی نمره کل تصویر بدن و خود انتقادی از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد. آزمون کولموگروف- اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن نمره طرحواره های ناسازگار، تصویر بدن، خودانتقادی

۳. نتایج

در جدول شماره ۱ میانگین و انحراف معیار طرحواره ناسازگار اولیه و ابعاد آن بر اساس یک مقیاس ۶ درجه ای نمره گذاری محاسبه و ارائه شده است. در این پرسشنامه، نمره بالا نشان دهنده طرح واره های ناسازگارانه اولیه است. با توجه به نتایج ارائه شده در جدول ۱ مشخص شده است که در بین ابعاد طرحواره ناسازگار اولیه، بیشترین میانگین با مقدار ۵۲/۵۱ و انحراف معیار ۱۵/۸۸ مربوط به حوزه بریدگی و طرد می باشد و کمترین میانگین با مقدار ۲۶/۳۲ و انحراف معیار ۶/۹۲ مربوط به حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری می باشد.

^۱ LOSC

انحراف معیار ۱/۶۷ مربوط به وزن ذهنی و رضایت بدنی می باشد.

جدول شماره ۳. معیارهای آماری سطوح خودانتقادی را نشان می دهد.

در جدول شماره ۳ میانگین و انحراف معیار خودانتقادی ابعاد آن محاسبه و ارائه شده است. با توجه به نتایج ارائه شده در جدول ۳ مشخص شده است که در بین ابعاد خودانتقادی، بیشترین میانگین با مقدار ۱۳/۸۰ و انحراف معیار ۰/۶۵ مربوط به خودانتقادی مقایسه ای می باشد و کمترین میانگین با مقدار ۱۱/۱۵ و انحراف معیار ۰/۶۰ مربوط به خودانتقادی درونی می باشد.

P	متغیر			P
	میانگین ن	انحراف استاندارد	کولموگرو ف اسمیرنو Z	
۰/۵۵۵	۱۷	۳۴/۶	۱/۲۴۵	طرح واره‌های ناسازگار
	۷/۷۹	۶	۲۱	
۰/۰۲۶	۱۲	۱۲/۸	۱/۲۶۵	تصویر بدن
	۹/۷۹	۶	۱۴	
۰/۰۲۷	۲۴	۱/۱۲۵	۱/۲۰	خود انتقادی
	۹/۹۵	۰	۲۶	

همانگونه که در جدول بالا مشاهده می گردد آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای تمام متغیرها معنادار نیست ($p=0/555$) و بنابراین متغیرها دارای توزع نرمالی است و می توان از تحلیل‌های پارامتریک برای آن استفاده کرد

متغیر	میانگین ن	انحراف معیار	تعداد
خودانتقادی مقایسه ای	۱۳/۸۰	۰/۶۵	۲۰۰
خودانتقادی درونی	۱۱/۱۵	۰/۶۰	۲۰۰
خودانتقادی کل	۲۴/۹۵	۰/۱۲۵	۲۰۰

جدول ۴: آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن نمره طرح‌واره‌های ناسازگار، تصویر بدن، خودانتقادی را نشان می دهد.

جدول ۵: ضریب همبستگی بین ضریب همبستگی پیرسون بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن را نشان می‌دهد.

متغیر	ارزشیابی قیافه	جهت‌گیری قیافه	ارزشیابی تناسب اندام	جهت‌گیری تناسب اندام	وزن ذهنی و رضایت بدنی	نمره کلی تصویر بدنی
بریدگی و طرد	۰/۵۷۴**	۰/۳۰۸**	۰/۱۱۳**	-	-۰/۱۹۹**	-۰/۱۳۲
خودگردانی و عملکرد مختل	۰/۶۱۷**	۰/۳۰۸**	۰/۰۴۳	-	-۰/۱۳۳*	-۰/۱۱۸
محدویت های مختل	۰/۴۷۵**	۰/۴۱۱**	۰/۱۸۸**	-	-۰/۲۳۹**	-۰/۱۹۵
جهت مندی	۰/۵۷۵**	۰/۴۰۴**	-۰/۰۲۶	-	-۰/۲۸۷**	-۰/۱۱۷
گوش به زنگی بیش از حد و بازداری	۰/۶۷۲**	-۰/۴۳۰*	-۰/۰۶۳	-	-۰/۲۸۵**	-۰/۱۴۸

صفر مبنی بر عدم وجود رابطه بین متغیرهای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن رد و فرض پژوهش پذیرفته می‌شود. یعنی بین و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن رابطه معنی دار وجود دارد. (توضیح اینکه در پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه روان نمرات بالا نشان دهنده طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه می‌باشد و بنابراین در تفسیر همبستگی‌ها باید به این امر توجه شود.

همانگونه که جدول ۵ نشان می‌دهد مقدار ضریب همبستگی پیرسون بین تمامی زیرمقیاس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن یعنی حوزه بریدگی و طرد (-۰/۱۳۲) خودگردانی و عملکرد مختل (-۰/۱۱۸) محدودیت های مختل (-۰/۱۹۵) جهت مندی (-۰/۱۱۷) گوش به زنگی بیش از حد و بازداری (-۰/۱۴۸) با تمامی زیرمقیاس های تصویر بدن رابطه مثبت داشتند. لذا فرض

جدول ۶ ضریب همبستگی پیرسون بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با سطوح خودانتقادی را نشان می‌دهد.

متغیر	خودانتقادی مقایسه ای	خودانتقادی درونی	خودانتقادی کل
بریدگی و طرد	۰/۵۷۴**	-۰/۱۹۹**	۰/۷۷۳
خودگردانی و عملکرد مختل	۰/۶۱۷**	-۰/۱۳۳*	-۰/۷۵۰
محدویت های مختل	۰/۴۷۵**	-۰/۲۳۹**	-۰/۷۱۴
جهت مندی	۰/۵۷۵**	-۰/۲۸۷**	-۰/۸۶۲
گوش به زنگی بیش از حد و بازداری	۰/۶۷۲**	-۰/۲۸۵**	-۰/۹۵۷

انگونه

هم

سطوح خودانتقادی رابطه مثبت داشتند. لذا فرض صفر مبنی بر عدم وجود رابطه بین متغیرهای طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با سطوح خود انتقادی رد و فرض پژوهش پذیرفته می‌شود. یعنی بین و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با سطوح خود انتقادی رابطه

که جدول‌عنوان می‌دهد مقدار ضریب همبستگی پیرسون تمامی زیرمقیاس طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه یعنی حوزه بریدگی و طرد ($-0/773$) خودگردانی و عملکرد مختل ($-0/750$) (محدویت های مختل ($-0/714$) جهت مندی ($-0/862$) گوش به زنگی بیش از حد و بازداری ($-0/957$) با تمامی زیرمقیاس های معنی دار وجود دارد. جدول ۷-۴: رگرسیون خطی طرح‌واره‌های ناسازگار و تصویر بدن را نشان می‌دهد.

رگرسیون خطی طرح‌واره‌های ناسازگار و تصویر بدن							مدل متغیرها
P	T	β	B	F	r^2	r	
۰۰۱	/۱۶	۳۵	۵۰/۷	۳۶	۱۲۸	۳۸	گام اول، بریدگی و طرد
-۰/	۷	۰/۸		۵۱/	۰/	۰/۵	
۰۰۱	/۷۹	۲۳	/۴۴۷	۷۷	۱۸۲	۴۲	گام دوم، بریدگی و طرد و خودگردانی و عملکرد مختل
-۰/	-۴	-۰/۳	-۰	۳۸/	۰/	۰/۷	
۰۰۱	/۲۶	۱۷	/۳۷۹	۱۲	۲۰۷	۴۵	گام سوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل
-۰/	-۳	-۰/۳	-۰	۳۰/	۰/	۰/۵	
۰۰۱	/۱۵	۱۰	/۲۷۹	۸۹	۲۲۳	۴۷	گام چهارم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل و جهت مندی
-۰/	۰	-۰/۲	-۰	۲۴/	۰/	۰/۳	
۰۰۱	/۸۳	۱۳	/۷۴۳	۹۳	۲۴۱	۴۹	گام پنجم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل و محدودیت های مختل، جهت مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری
-۰/	-۲	-۰/۸	-۰	۲۱/	۰/	۰/۱	

پیش بینی می‌کند. در گام چهارم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل و جهت مندی با ضریب تعیین $0/223$ درصد تصویر بدن را پیش بینی می‌کند. در گام پنجم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت های مختل، جهت مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری با ضریب تعیین $0/241$ درصد تصویر بدن را پیش بینی می‌کند.

مندرجات جدول ۷-۴ نشان می‌دهد که طی پنج گام تمام مولفه های متغیرهای پژوهش داری همبستگی چند گانه است. در تحلیل رگرسیون گام به گام در اولین گام بریدگی و طرد با ضریب تعیین $0/128$ درصد قادر به پیش بینی تصویر بدن است. در گام دوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل با ضریب تعیین $0/182$ درصد به صورت مشترک تصویر بدن را پیش بینی می‌کند. در گام سوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل و محدودیت های مختل با ضریب تعیین $0/207$ درصد تصویر بدن را

جدول ۸ -۴- : رگرسیون خطی طرح‌واره‌های ناسازگار، سطوح خود انتقادی را نشان می‌دهد.

رگرسیون خطی طرح‌واره‌های ناسازگار، سطوح خودانتقادی							مدل متغیرها
P	T	β	B	F	r^2	r	
۰۰۱	/۲۶	۱۱۳	۲۳۵	۳۹	۲۵۳	۵۰	گام اول، بریدگی و طرد
-۰/	۲	۰/	۰/	۱۹/	۰/	۰/۳	
۰۰۱	/۲۰	۱۰۱	۲۱۲	۱۹	۲۵۱	۵۰	گام دوم، بریدگی و طرد و خودگردانی و عملکرد مختل
-۰/	۲	۰/	۰/	۱۸/	۰/	۰/۱	
۰۰۱	/۸۱	۲۳۱	۴۴۲	۱۸	۲۰۱	۴۲	گام سوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل
-۰/	۴	۰/	۰/	۲۶/	۰/	۰/۵	
۰۰۱	/۸۷	۲۳۲	۴۴۴	۸۹	۲۱۴	۴۴	گام چهارم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل و جهت مندی
-۰/	۴	۰/	۰/	۲۲/	۰/	۰/۱	
۰۰۱	/۸۵	۲۲۹	۴۳۸	۷۸	۲۰۳	۴۱	گام پنجم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل و محدودیت‌های مختل، جهت مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری
-۰/	۴	۰/	۰/	۲۰/	۰/	۰/۵	

را پیش بینی می کند. در گام چهارم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل و جهت مندی با ضریب تعیین ۰/۲۱۴ درصد خودانتقادی را پیش بینی می کند. در گام پنجم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، جهت مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری با ضریب تعیین ۰/۲۰۳ درصد سطوح خودانتقادی را پیش بینی می کند.

مندرجات جدول ۸-۴ نشان میدهد که طی پنج گام تمام مولفه‌های متغیرهای پژوهش داری همبستگی چند گانه است. در تحلیل رگرسیون گام به گام در اولین گام بریدگی و طرد با ضریب تعیین ۰/۲۵۳ درصد قادر به پیش بینی خودانتقادی است. در گام دوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل با ضریب تعیین ۰/۲۵۱ درصد به صورت مشترک سطوح خودانتقادی را پیش بینی می کند. در گام سوم، بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل و محدودیت‌های مختل با ضریب تعیین ۰/۲۰۱ درصد خودانتقادی

بحث

بدرفتاری، محرومیت هیجانی و نقص / شرم می باشند که در حوزه اول قرار دارند. که نتایج حاصل از پژوهش نیز نشان داده که بین طرح‌واره‌های ناسازگار حوزه اول (بریدگی و طرد) و تصویر بدن در دانشجویان متأهل رابطه وجود دارد. از تصویر بدن در این گروه بیشتر بوده و باعث مشکلات زیادی از جمله عدم رضایت از ظاهر جسمانی و حتی دید منفی نسبت به اندام

نتایج حاصل از ضریب همبستگی و رگرسیون نشان می دهد که بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با تصویر بدن رابطه معناداری وجود دارد. در تبیین این فرضیه می توان به این نکته اشاره کرد با توجه به نگاه فرهنگ‌های مختلف در مورد دانشجویان متأهل، نگرانی فیزیکی می شود، و دانشجو از نظر یانگ، آسیب رسانی و قدرتمندترین طرح‌واره‌ها، چهار طرح‌واره رهاشدگی / بی ثباتی، بی اعتمادی /

۲. Bakhshani NM. [The guid to prevent and treat addiction: Cognitive-behavioral models]. Zahedan: Zahedan University of Medical Sciences; ۲۰۰۲: ۲۱-۲. (Persian)

۳. Ghoreishizadeh M, Torabi K. [Comparing of mental disorders in ۲۰۰ self-referral addicts of welfare referred to the center of Tabriz]. Tabriz medical journal ۲۰۰۲; ۵۵: ۴۹-۵۳. (Persian)

۴. Azad-Fallah P. [Biological and psychological foundations-the underlying addiction]. Journal of psychology ۲۰۰۰; ۵(۳): ۲۳۴-۴۶. (Persian)

۵. Abolghasemi A, Ahmadi M, Kiamarsi A. [The Relationship of metacognition and perfectionism with psychological consequences in the addicts]. Journal of behavioral sciences ۲۰۰۷; ۵(۲): ۷۳-۸. (Persian)

۶. Vlierberghe LV, Braet C, Bosmans G, Rosseel Y, Bogels S. Maladaptive schemas and psychopatology: On the utility of Young's schema theory in youth. Cogn Ther Res ۲۰۱۰; ۳۴: ۳۱۶-۳۲.

۷. Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. [Schema therapy: A practitioner's guide]. Hamidpour H, Andooz Z. (translators). Tehran: Arjmand; ۲۰۰۳: ۲۳-۴۱. (Persian)

۸. Yousefi N, Etemadi A, Bahrami F, Ahmadi A, Fatehi-Zadeh M. [Comparing of early maladaptive schemas among divorced and non-divorced couples as predictors of divorce]. Journal of psychiatry and clinical psychology ۲۰۱۰; ۱۶(۱): ۲۱-۳۳. (Persian)

۹. Sargolzaei MR. [Addiction]. Tehran: Ghatreh; ۲۰۰۷: ۱۰-۲۵. (Persian)

۱۰. Rafiee H, Sajjadi H, Narenjiha H, Nouri R, Farhadi MH, Norouzi S, et al. [Qualitative and

quantitative interdisciplinary methods for research on addiction and other social problems and deviances]. Tehran: Dangheh; ۲۰۰۸: ۲۱۰-۲۳. (Persian)

نتیجه گیری

با توجه به یافته ها و نتایج پژوهش و اهمیت تصویر بدن در زندگی، همچنین اهمیت طرحواره ها و نحوه و زمان شکل گیری آنها در دوران کودکی و نوجوانی و با توجه به اینکه طرحواره ها در شکل گیری انتظارات و اورهای افراد درباره خود نقش مهمی ایفا می کنند به نظر می رسد جهت ارتقاء بهداشت روان افراد، باید توجه خاصی به تصویر بدن که منبع شکل گیری شخصیت و باورهای فرد درباره خود، دیگران و دنیا می باشد مبذول داشت. بدین منظور می توان از طریق مشاوران، روانشناسان و رسانه های ارتباطی با آگاهی بخشی به خانواده ها در مورد نحوه تربیت فرزندان به عنوان اولین و مهمترین محیط شکل گیری طرحواره ها ، با بالا بردن سطح آگاهی و اطلاعات افراد، از بروز مشکلات تصور بدنی و خود انتقادی در آینده پیشگیری کرد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه، برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی می باشد که در معاونت پژوهشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه به تصویب رسید.

مراجع

۱. Sadock BJ, Sadock VA. [Synopsis of psychiatry]. Rafiee H, Rezaei F. (translators). Tehran: Arjmand; ۲۰۰۸: ۳۹۲-۴۰۱. (Persian)

non-binge eaters]. Journal of behavioral sciences ۲۰۱۰; ۴(۲): ۱۰۹-۱۴. (Persian)

۱۱. Hooman HA. [Statistical inference in behavioral research]. Tehran: Samt; ۲۰۰۴: ۲۱۱-۳. (Persian)

۱۲. Sadooghi Z, Aguilar-Vafaie M, Rasoulzadeh-Tabatabaie K, Esfahanian N. [Factor analysis of the Young schema questionnaire-short form in a nonclinical Iranian sample]. Iranian journal of psychiatry and clinical psychology ۲۰۰۸; ۱۴: ۲۱۴-۹. (Persian)

۱۳. Young JE. The relationship between appearance schemas, self-esteem, and non direct aggression among college women. Ph.D. Dissertation. Oklahoma State University, ۲۰۰۷: ۱۵-۳۵.

۱۴. Ahmadian-Gorgi M, Fata L, Asgharnejade-Farid A, Malakooti K. [Comparison of early maladaptive schema and attempting to commit suicide in depressed patients with non-depressed patients attempting suicide and non-clinical population]. Journal of new cognitive sciences ۲۰۰۸; ۱۰(۴): ۴۹-۵۹. (Persian)

۱۵. Cannon R, Lubar J, Baldwin D. Self-perception and experiential schemata in the addicted brain. Appl Psychophysiol Biofeedback ۲۰۰۸; ۳۳: ۲۲۳-۳۸.

۱۶. Brummett BR, Wade J, Rivera-Mindt M, Cecero J. Attachment style, early maladaptive schemas, coping self-efficacy, therapy alliance and their influence on addiction severity in methadane maintenance treatment. Fordham University, College of psychology, ۲۰۰۷: ۱۸-۸۲.

۱۷. Ball SA, Young JE. Dual focus schema therapy for personality disorders and substance

dependence: Case study results. Cogn Behav Pract ۲۰۰۰; ۷: ۲۷۰-۸۱.

۱۸. Lobbestael J, Arntz A, Sieswerda S. Schema modes and childhood abuse in borderline and antisocial personality disorders. J Behav Ther Exp Psychiatry ۲۰۰۵; ۳۶: ۲۴۰-۵۳.

۱۹. Molody R, Deghkom M, Mutaby F, Omidwar N. [Comparison of early maladaptive schema in obese binge eaters and obese

Forecast of body image and self-critical levels based on early maladaptive schemas

Razieh Hosseini ۱, Dr. Karim Afsharian Nia ۲

۱. MSc in Psychology, Kermanshah Unit, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

۲. Assistant Professor, Department of Psychology, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran

Abstract

Introduction & Purpose: The purpose of this study was to predict body image and self-examination levels based on early maladaptive schemas of married students of Kermanshah University of Azad University that was in the academic year ۱۹۹۵-۹۶.

Methodology: The statistical society consists of married students of Kermanshah Azad University, which is in the academic year ۱۹۹۵-۹۶. The sample size was ۲۰۰ students who were selected by multistage cluster sampling. The questionnaire of the multidimensional self-relationship questionnaire (Kash, ۱۹۹۰), Yang's maladaptive schemas questionnaire, and self-assessment scale questionnaire (Thompson and Zurrof ۲۰۰۴) were used for data collection.

Results: Growth patterns were measured using the Ulrich test and physical fitness components related to children's health using ۵۴۰ m long tests, modified flexural tensile test and modified length test. The Ulrich Durable Motor Growth Test (۲۰۰۰) is a revised instrument by Dr. Beverly D Orlech (۱۹۸۵) as a tool for evaluating selected motor skills in children aged ۳ to ۱۰ years and older. Object-control skills and selected displacements make up a ۱۲-item test. Moving skills include running, quadrangling, licking, jumping, sliding, manipulation skills including knocking down, throwing at the upper hand side of the shoulder, rolling the object from the bottom of the shoulder.

Conclusion: The presence of maladaptive cognitive schemas may differentiate between those who are self-satisfied with the body image and those who have little or no body image. Having pessimistic views about the image of our bodies and ourselves, causes negative emotions and reduces the person's coping power with negative thoughts. The appearance of such a situation will ultimately lead to a person's own body image and self-harm.

Keywords: Body image, self-critical levels, initial maladaptive schemas

Citation: Hosseini Razieh, Afshari Nia Karim, Prediction of Body Image and Self-Conducting Levels Based on Early Maladaptive Schemas of Married Students of Kermanshah Azad University, Journal of Motor and Behavioral Sciences,, Volume ۱, Number ۲, Winter ۲۰۱۹, Pages ۱۳۹-۱۴۲

